

Павельчук Марина Олександрівна

кандидат педагогічних наук, науковий співробітник

відділу міжнародних зв'язків та наукової співпраці

Інститут педагогіки НАПН України (м. Київ)

ПРЯМИЙ МЕТОД ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Прямий метод, також відомий як природний метод, наголошує на вивченні іноземної мови через занурення та безпосереднє спілкування, що є дзеркальним відображенням того, як дитина вивчає свою рідну мову. Цей підхід має на меті створити середовище, яке відтворює використання мови в реальному житті, заохочуючи учнів думати, спілкуватися та відповідати безпосередньо мовою, яку вони вивчають.

Існує ряд ключових особливостей, які характеризують заняття, які проводяться за допомогою прямого методу:

- іноземна мова вивчається індуктивно, оскільки граматику в прямому методі не викладається в явному вигляді. Викладач надає безліч вправ і матеріалів, які допомагають студентам виводити / знаходити правила самостійно – граматику і словниковий запас засвоюються шляхом багаторазового повторення і практики;

- прямий метод надає пріоритет навичкам аудіювання та говоріння і тим самим різко контрастує з граматично-перекладним методом (фокус на лінгвістичних структурах);

- мова розглядається як шлях до комунікації, тому на заняттях за прямим методом студенти багато говорять, жестикулюють, діють та взаємодіють. Незалежно від того, наскільки добре чи погано вони говорять, викладач постійно заохочує їх до мовлення. З часом точність і плавність мови учнів значно покращується;

- викладачі, які застосовують прямий метод, прагнуть звести до мінімуму використання рідної мови учнів під час уроків;

- лексика та граматики вводяться в контексті спілкування, за такого підходу учні розуміють, як використовуються слова і як будуються речення в повсякденних ситуаціях;

- заняття зосереджені на інтерактивних завданнях (рольові ігри, бесіди та ситуативні вправи). Учні беруть активну участь у сценаріях, які відображають реальний досвід, що покращує їхні мовні навички.

Переваги застосування прямого методу у викладанні іноземної мови є суттєвими і дають учням більш ефективний досвід навчання. Цей підхід ставить на перше місце автентичне вільне володіння мовою, занурюючи учнів у мовне середовище, де усне спілкування є ключовим. Зосереджуючись на реальних життєвих ситуаціях та взаємодіях, прямий метод також допомагає учням виражати себе більш природно та впевнено.

Крім того, прямий метод покращує навички аудіювання завдяки постійному впливу розмовної мови. Учні стають більш пристосованими до різних акцентів та інтонацій, що дозволяє їм легше розуміти носіїв мови. Завдяки інтерактивним завданням, таким як рольові ігри, бесіди з однолітками та ситуативні вправи, учні почуваються більш підготовленими до розмов у реальному житті.

Адаптивність прямого методу – ще одна перевага, на яку варто звернути увагу. Він може бути адаптований для учнів різного віку та рівня володіння мовою. Цей підхід визнаний особливо ефективним для початківців, оскільки вони поступово знайомляться з мовою, не маючи початкового страху перед мовленням. Учні швидко звикають думати та спілкуватися іноземною мовою, що закладає міцний фундамент для їхнього майбутнього мовного розвитку.

Однак, як і будь-який інший метод навчання, прямий метод не позбавлений проблем. Його трудомісткий характер вимагає значної кількості аудиторних годин для проведення інтерактивних вправ та комунікативної діяльності. Крім того, успіх методу значною мірою залежить від кваліфікованих викладачів, які можуть підтримувати цікаву бесіду, виправляти помилки в режимі реального часу та проводити учнів через складні лінгвістичні сценарії.

Зосередженість прямого методу на комунікації може призвести до нехтування прямим навчанням граматики. Хоча контекстне навчання, безумовно, корисне, базове розуміння граматичних правил може допомогти учням будувати більш складні речення. Варто також враховувати, що традиційні методи тестування з множинним вибором, можуть бути не надто ефективними при оцінюванні учнів, які повністю навчалися за прямим методом. Розробка відповідних інструментів оцінювання може бути значним викликом – тому поєднання прямого методу навчання з іншими методиками викладання мови може забезпечити всебічний підхід, який забезпечує як комунікацію, так і структуроване навчання.

Хоча використання прямого методу може бути пов'язане з певними труднощами, основні елементи цього підходу можуть бути ефективно включені до багатьох сценаріїв викладання мови, а саме:

1. Інтерактивні рольові ігри та бесіди. Прагніть створювати сценарії, які відображають реальні життєві ситуації і заохочують учнів практикувати мовні навички виключно мовою, яку вони вивчають.

2. Розширення словникового запасу. Намагайтеся вводити нову лексику в контексті конкретних ситуацій. Замість того, щоб подавати список слів ізольовано, вплітайте їх у сценарії, щоб надати їм значення.

3. Вправи на аудіювання із зануренням. Для ефективної комунікації учням також потрібні сильні навички аудіювання, тому завжди знаходьте час для вправ на аудіювання з носіями мови або автентичними аудіозаписами. Це можуть бути діалоги, подкасти або відео.

4. Інтеграція технологій. Онлайн-платформи для вивчення мови та інші цифрові додатки для вивчення мови, пропонують учням безмежні можливості для практики говоріння та аудіювання.

На завершення, прямий метод викладання мови робить акцент на зануренні, спілкуванні та автентичності. Звичайно, він, як і всі інші підходи до викладання, пов'язаний з певними труднощами, але за умови ретельного впровадження та адаптації, прямий метод може зробити значний внесок у розвиток вільного володіння іноземною мовою.